

1. Identifikace látky/směsi a společnosti/podniku**1.1. Identifikátor výrobku****Terpentýnový olej**

Indexové číslo: 650-002-00-6

Registrační číslo: zatím nebylo přiděleno

Číslo CAS: 8006-64-2

Číslo ES: 232-350-7

Další název látky: terpentýn, turpentine oil

1.2. Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití

Používá se jako ředidlo do barev.

1.3. Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu

Obchodní jméno: PROXIM s.r.o.

Sídlo: Palackého 578, 530 02 Pardubice, Česká republika

IČ: 45538727

Telefon: 466 530 357 Fax: 466 531 635 Email: infobl@proxim-pu.cz

Odpovědná osoba: Ing. Jan Kroupa, Ph.D.

1.4. Telefonní číslo pro naléhavé situace

Toxikologické informační středisko: Na Bojišti 1, 128 08 Praha 2;

Telefonní číslo (nepřetržitě): 224 919 293, 224 915 402

2. Identifikace nebezpečnosti**2.1. Klasifikace látky nebo směsi**

Klasifikace látky nebo směsi dle směrnice Rady 67/548/EHS:

R10

Xn; R20/21/22-65

Xi; R36/38

R43

N; R51-53

Výstražný symbol: **Xn (zdraví škodlivý) N (nebezpečný pro životní prostředí) ---**

R - věty: R10, R 20/21/22, R 36/38, R 43, R 51/53, R 65

S - věty: S 2, S 36/37, S 46, S 61, S 62

Úplné znění R-vět a S-vět – viz bod 16.

Klasifikace látky dle nařízení (ES) č. 1272/2008:

Flam. Liq. 3; H226

Acute Tox. 4 (*); H332

Acute Tox. 4 (*); H312

Acute Tox. 4 (*); H302

Asp. Tox. 1; H304

Eye Irrit. 2; H319

Skin Irrit. 2; H315

Skin Sens. 1; H317

Aquatic Chronic 2; H411

Nejzávažnější nepříznivé fyzikálně-chemické účinky: Hořlavá kapalina II. tř. nebezpečnosti. Se vzduchem tvoří výbušné směsi.

Nejzávažnější nepříznivé účinky na lidské zdraví: Zdraví škodlivý. Dráždí oči, kůži a dýchací orgány, nebezpečné dráždivé výpary. Působí na centrální nervový systém, může poškodit ledviny. Účinky se projevují vzrušením, následovaným bolestí hlavy, závratí a nevolností. V pozdějším stádiu může způsobit zhroutení, bezvědomí, v extrémních případech smrt z důvodu poruchy dýchání. Vdechnutí látky do plic může vyvolat chemický pneumonitis, který může končit smrtí. Při požití: může způsobit poškození plic, může vyvolat podráždění zažívacího ústrojí, nevolnost, zvracení a průjem. Při kontaktu s pokožkou: možná senzibilizace, způsobuje podráždění, může způsobit alergickou reakci pokožky, která se projeví při opakovaném kontaktu s látkou

Nejzávažnější nepříznivé účinky na životní prostředí: Vysoce toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí.

2.2. Prvky označení

Signální slovo: Nebezpečí

Standardní věty o nebezpečnosti:

- H226 Hořlavá kapalina a páry.
- H332 Zdraví škodlivý při vdechování.
- H312 Zdraví škodlivý při styku s kůží.
- H302 Zdraví škodlivý při požití.
- H304 Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.
- H319 Způsobuje vážné podráždění očí.
- H315 Dráždí kůži.
- H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.
- H411 Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

Pokyny pro bezpečné zacházení:

- P101 Je-li nutná lékařská pomoc, mějte po ruce obal nebo štítek výrobku.
- P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.
- P280 Používejte ochranné rukavice a ochranný oděv.
- P301 + P310 PŘI POŽITÍ: Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO nebo lékaře.
- P273 Zabraňte uvolnění do životního prostředí.
- P501 Odstraňte obsah/obal do sběru nebezpečného odpadu.

Výstražný symbol: GHS02, GHS08, GHS07, GHS09

Výrobek obsahuje terpentýnový olej (silice), indexové číslo: 650-002-00-6.

2.3. Další nebezpečnost

Neuvádí se.

3. Složení/informace o složkách

3.1. Látky

Chemický název	Obsah %	CAS	Číslo ES	Výstražný symbol	Klasifikace
Terpentýnový olej (silice)	> 99	8006-64-2	232-350-7	GHS02, GHS08, GHS07, GHS09	Flam. Liq. 3; H226; Acute Tox. 4 (*); H332; Acute Tox. 4 (*); H312; Acute Tox. 4 (*); H302Asp. Tox. 1; H304; Eye Irrit. 2; H319; Skin Irrit. 2; H315; Skin Sens. 1; H317; Aquatic Chronic 2; H411

- 3.2. Směsi**
Jedná se o látku

4. Pokyny pro první pomoc

Nutnost okamžité lékařské pomoci: Doporučená

4.1. Popis první pomoci

Projevují-li se zdravotní potíže, nebo v případě pochybností vyhledejte lékařskou pomoc. Při stavech ohrožujících život je třeba provádět resuscitaci:

Postižený nedýchá - je nutné okamžitě provádět umělé dýchání

Zástava srdce - je nutné okamžitě zahájit nepřímou masáž srdce

Bezvědomí - je nutné postiženého uložit do stabilizované polohy na boku

Při nadýchání:

Okamžitě přerušete expozici, dopravte postiženého na čerstvý vzduch. Podle situace lze doporučit; výplach ústní dutiny, případně nosu vodou a lékařské ošetření.

Při styku s kůží:

Okamžitě odstraňte kontaminované oděvy; před mytím nebo v jeho průběhu sundejte prstýnky, hodinky, náramky, jsou-li v místech zasažení kůže. Postižené místa na kůži okamžitě opláchněte velkým množstvím vlažné vody. Poleptané části kůže překryjte sterilním obvazem. Přivolejte lékaře.

Při zasažení očí:

Okamžitě vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka prsty (třeba i násilím). Výplach provádějte nejméně 15 minut. Pokud dráždění neustává, vyhledejte lékaře.

Při požití:

Okamžitě vypláchněte ústní dutinu vodou a dejte vypít velké množství vody, aby došlo k rozpuštění produktu v žaludku. Zajistěte lékařské ošetření.

4.2. Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

Dráždí oči, kůži a dýchací orgány, nebezpečné dráždivé výpary. Působí na centrální nervový systém, může poškodit ledviny. Účinky se projevují vzrušením, následovaným bolestí hlavy, závratí a nevolností. V pozdějším stádiu může způsobit zhroucení, bezvědomí, v extrémních případech smrt z důvodu poruchy dýchání. Vdechnutí látky do plic může vyvolat chemický pneumonitis, který může končit smrtí. Při požití: může způsobit poškození plic, může vyvolat podráždění zažívacího ústrojí, nevolnost, zvracení a průjem. Při kontaktu s pokožkou: možná senzibilizace, způsobuje podráždění, může způsobit alergickou reakci pokožky, která se projeví při opakovaném kontaktu s látkou. Při zasažení očí: způsobuje silné podráždění. Při inhalaci: způsobuje podráždění dýchacího ústrojí, vdechnutí do plic může způsobit otok a pneumonitis.

4.3. Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

Nutné prostředky k zabezpečení okamžitého ošetření, které by měly být na pracovišti: Voda

Nutnost následné lékařské pomoci po poskytnutí první pomoci (nutná/doporučená/není nutná):

Doporučená

5. Opatření pro hašení požáru

5.1. Hasiva

Vhodná hasiva: oxid uhličitý, pěna, hasící prášek, alkoholu odolná pěna

Hasiva, která z bezp. důvodů nelze použít: proud vody

5.2. Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi

Látka hoří čadivým plamenem, může vznikat oxid uhelnatý, hořlavina II. tř. nebezpečnosti.

5.3. Pokyny pro hasiče

Speciální ochranné prostředky pro hasiče: ochranný oblek proti sálavému teplu, dýchací přístroj s uzavřeným okruhem.

6. Opatření v případě náhodného úniku**6.1. Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy**

6.1.1. Pro pracovníky kromě pracovníků zasahujících v případě nouze

Izolujte nebezpečnou oblast a zakažte přístup. Uvědomte místní nouzové středisko (hasiči, policie). Pokud možno zdržovat se mimo zamořený prostor, používat ochrannou masku s filtrem proti org. plynům a parám, zákaz kouření, odstranit všechny možné zdroje vznícení, vykázat z místa všechny osoby, které se nepodílejí na záchranných pracích. Při práci a po jejím skončení, je až do důkladného omytí mýdlem a teplou vodou, zakázáno jíst, pít a kouřit.

6.1.2. Pro pracovníky zasahující v případě nouze

Speciální pokyny se neuvádějí.

6.2. Opatření na ochranu životního prostředí

Zabránit dalšímu úniku, materiál mechanicky separovat do náhradních obalů.

6.3. Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění

6.3.1. Metody pro omezení úniku

Neuvádí se.

6.3.2. Metody pro čištění

Shromáždit do vhodných označených, nepropustných obalů a podle okolností buď předat do zařízení pro zpracování odpadu, nebo k likvidaci v souladu s platnou legislativou. Nevyčerpatelné zbytky a malá uniklá množství posypat absorpční látkou (VAPEX, suchý písek, křemelina), sebrat i se zeminou a vše spolu se znehodnoceným produktem likvidovat ve sběru nebezpečných odpadů

6.3.3. Další informace

Neuvádí se.

6.4. Odkaz na jiné oddíly

Ostatní - viz oddíly 8, 13.

7. Zacházení a skladování**7.1. Opatření pro bezpečné zacházení**

Při manipulaci je nutno dodržovat příslušné předpisy o požární ochraně (zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm, odstranění možných zdrojů vznícení, provést opatření proti vzniku statické energie a proti explozi). Dodržování zásady osobní hygieny, při práci nejíst a nepít.

7.2. Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí

Skladovat ve skladech hořlavých kapalin, které jsou vybudované a vybavené dle příslušných předpisů, na místě chladném, suchém s dobrým větráním z dosahu zdrojů vznícení, chránit před slunečním svitem. Elektrická zařízení musí být provedena dle příslušných předpisů. Zákaz kouření. Veškeré obaly udržovat uzavřeny, zajistit před rozlitím.

7.3. Specifické konečné / specifická konečná použití

Údaje nejsou k dispozici.

8. Omezování expozice / osobní ochranné prostředky**8.1. Kontrolní parametry**

Expoziční limity:

Název látky (složky)	CAS	PEL mg/m ³	NPK-P mg/m ³	Faktor přepočtu na ppm
Terpentýnový olej aerosol	8006-64-2	5	10	
Terpentýnový olej páry	8006-64-2	300	800	0,180

Omezování expozice

8.1.1. Vhodné technické kontroly

Kontrola vybavení skladu, kontrola elektrických zařízení a přístrojů.

8.1.2. Individuální ochranná opatření včetně osobních ochranných prostředků

Při práci nejezte, nepijte a nekuřte. Po práci si umyjte ruce teplou vodou a mýdlem a ošetřete vhodným reparačním krémem. Dodržujte bezpečnostní pokyny pro práci s chemikáliemi.

a) ochrana očí a obličeje: ochranné brýle nebo obličejový štít

b) ochrana kůže:

i) ochrana rukou: gumové nebo PVC rukavice

ii) jiná ochrana: pracovní oblek a pracovní obuv

c) ochrana dýchacích cest: respirátor

d) tepelné nebezpečí: neuvádí se

8.1.3. Omezování expozice životního prostředí

Dodržujte podmínky manipulace a skladování, zejména zajistěte prostory proti únikům do vodních toků, půdy a kanalizace.

9. Fyzikální a chemické vlastnosti**9.1. Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech**

Vzhled:	Čirá kapalina
Zápach:	Charakteristický, silně aromatický
Prahová hodnota zápachu:	Neuvádí se.

Hodnota pH (při 20°C) v dodávané formě:	Neuvádí se
Bod tání / bod tuhnutí (°C):	-55
Počáteční bod varu a rozmezí bodu varu (°C)	154-170
Bod vzplanutí (°C):	35
Rychlost odpařování:	0,86 (butylacetát =1)
Hořlavost:	Hořlavá kapalina II. třídy nebezpečnosti
Výbušnost obj. %:	0,8
- dolní mez výbušnosti:	6,0
- horní mez výbušnosti:	
Tlak páry (při 20 °C) v kPa:	0,5
Hustota páry:	Neuvádí se
Hustota (při 25 °C) (g/cm ³)	0,854-0,868
Rozpustnost:	Neuvádí se
Rozdělovací koeficient <i>n</i> -oktanol/voda:	Neuvádí se
Teplota samovznícení:	Neuvádí se
Teplota rozkladu:	Neuvádí se
Viskozita:	Neuvádí se
Výbušné vlastnosti:	Neuvádí se
Oxidační vlastnosti	Neuvádí se

9.2. Další informace

Obsah organických rozpouštědel: 1 kg/kg produktu. Obsah celkového organického uhlíku (TOC): 0,52kg/kg. Obsah netěkavých látek (sušina): cca 0,5 % obj.

10. Stálost a reaktivita**10.1. Reaktivita**

viz 10.5

10.2. Chemická stabilita

Za normálních podmínek je produkt stabilní.

10.3. Možnost nebezpečných reakcí

viz 10.5

10.4. Podmínky, kterým je třeba zabránit

Vytvoření v ovzduší koncentrace v mezích výbušnosti, přítomnosti zdrojů vznícení, styku s otevřeným ohněm, styku s oxidačními látkami.

10.5. Neslučitelné materiály

Oxidační činidla (peroxydy, peroctové kyseliny, kys. dusičná a dusičnany, kys. sírová, manganistany, chlornany atd.), vápník, chlor, anhydrid chromu, hexachlormelamin, chlorid cínčitý, trichlormelamin. Chránit před stykem s potravinami a krmivem.

10.6. Nebezpečné produkty rozkladu

Za normálních podmínek se látka nerozkládá, při hoření mohou vznikat nebezpečné oxidy uhlíku a dusivý dým.

11. Toxikologické informace

11.1. Informace o toxikologických účincích

11.1.1. Látky

Akutní toxicita: LD 50 = (potkan) p.o.: 5760 mg/kg**Žíravost/dráždivost pro kůži:** způsobuje podráždění, může způsobit alergickou reakci pokožky, která se projevuje při opakovaném kontaktu s látkou.**Vážné poškození očí/podráždění očí:** způsobuje silné podráždění**Senzibilizace dýchacích cest/senzibilizace kůže:** Neuvádí se.**Mutagenita v zárodečných buňkách:** Neuvádí se.**Karcinogenita:** Neuvádí se**Toxicita pro reprodukci:** Neuvádí se.**Toxicita pro specifické cílové orgány - jednorázová expozice:** Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.**Toxicita pro specifické cílové orgány - opakovaná expozice:** Údaje nejsou k dispozici.**Nebezpečnost při vdechnutí:** způsobuje podráždění dýchacího ústrojí, vdechnutí do plic může způsobit otok a pneumonitis.

11.1.2. Směsi

Neaplikovatelné

12. Ekologické informace

12.1. Toxicita

LC50, ryby (mg/kg-1): EC50 > 100 mg/l

EC50, dafnie (mg/kg-1): EC50 > 100 mg/l

IC50, řasy (mg/kg-1): EC50 > 100 mg/l

12.2. Perzistence a rozložitelnost

Neuvádí se

12.3. Bioakumulační potenciál

Neuvádí se

12.4. Mobilita v půdě

Neuvádí se

12.5. Výsledky posouzení PBT a vPvB

Výrobek nespĺňuje kritéria pro zařazení mezi látky PBT nebo vPvB.

12.6. Jiné nepříznivé účinky

Neuvádí se

13. Pokyny pro odstraňování**13.1. Metody nakládání s odpady**

Nepotřebné zbytky jsou nebezpečným odpadem. Za dodržení všech bezpečnostních předpisů převést látku do nepropustného označeného obalu, následně předat k likvidaci buď ve sběru nebezpečných odpadů, nebo předat oprávněné osobě podle zákona o odpadech, nebo lze odpad také přepravit zpět k výrobci na přepracování, nebo uložit na povolené skládce chemických odpadů. Prázdné nevyčištěné obaly jsou nebezpečným odpadem. Obaly po malobalení vypláchnout vodou a dát do separovaného sběru komunálních odpadů podle druhu. Průmyslové obaly předat k likvidaci specializované firmě. Další údaje: likvidace musí probíhat v souladu se zákonem a souvisejícími předpisy v platném znění.

Právní předpisy o odpadech:

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění

Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných odpadů, v platném znění

Vyhláška č. 381/2001 Sb., katalog odpadů, v platném znění

Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění

Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění

Nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o plánu odpadového hospodářství, v platném znění

14. Informace pro přepravu**14.1. Číslo OSN**

1299

14.2. Náležitý název OSN pro zásilku

terpentýn

14.3. Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu

3

14.4. Obalová skupina

III

14.5. Nebezpečnost pro životní prostředí

WGK: 2

14.6. Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele

Neuvádí se

14.7. Hromadná přeprava podle přílohy II MARPOL73/78 a předpisu IBC

Neaplikovatelné.

15. Informace o předpisech**15.1. Nařízení týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi**

Zákon č. 356/2003 Sb. o chemických látkách a chemických přípravcích, v platném znění.

Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech, v platném znění.

Nařízení ES 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, v platném znění.

Nařízení ES 134/2009, kterým se mění nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, pokud jde o přílohu XI, v platném znění.

Nařízení ES 453/2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 1907/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 1272/2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, v platném znění.

Nařízení vlády č. 361/2007, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, v platném znění.

Vyhláška č. 232/2004, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných

chemických látek a chemických přípravků, ve znění vyhlášky č. 369/2005 Sb., č. 28/2007 Sb. a č. 389/2008 Sb.

15.2. Posouzení chemické bezpečnosti

Nebylo provedeno

16. Další informace**Plné znění R-vět a S-vět, uvedených v oddílech 2. a 3.:**

R 10 Hořlavý

R 20/21/22 Zdraví škodlivý při vdechování, styku s kůží a při požití

R 36/38 Dráždí oči a kůži

R 43 Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží

R 51/53 Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí

R 65 Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic

S 2 Uchovávejte mimo dosah dětí

S 36/37 Používejte vhodný ochranný oděv a ochranné rukavice

S 46 Při požití okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení

S 61 Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy

S 62 Při požití nevyvolávejte zvracení: okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení

Plné znění H-vět a P-vět, uvedených v oddílech 2. a 3.:

H226 Hořlavá kapalina a páry.

H332 Zdraví škodlivý při vdechování.

H312 Zdraví škodlivý při styku s kůží.

H302 Zdraví škodlivý při požití.

H304 Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt.

H319 Způsobuje vážné podráždění očí.

H315 Dráždí kůži.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

H411 Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

P101 Je-li nutná lékařská pomoc, mějte po ruce obal nebo štítek výrobku.

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.

P280 Používejte ochranné rukavice a ochranný oděv.

P301 + P310 PŘI POŽITÍ: Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO nebo lékaře.

P273 Zabraňte uvolnění do životního prostředí.

P501 Odstraňte obsah/obal do sběru nebezpečného odpadu.

Seznam zkratk:

Flam. Liq. 3 - Hořlavá kapalina, kategorie 3

Acute Tox. 4 - Akutní toxicita, kategorie 4

Asp. Tox. 1 - Nebezpečná při vdechnutí, kategorie 1

Eye Irrit. 2 - Podráždění očí, kategorie 2

Skin Irrit. 2 - Dráždivost pro kůži, kategorie 2

Skin Sens. 1 - Senzibilizace kůže, kategorie 1

Aquatic Chronic 2 - Nebezpečný pro vodní prostředí, kategorie 2

Pokyny pro školení: Všeobecná školení pro bezpečnou práci s chemickými látkami a přípravky.

Doporučená omezení použití: Přípravek není určen pro přímý styk s potravinami, nápoji a krmivem.

Další informace: viz bod 1.3, 1.4

Zdroje nejdůležitějších údajů pro sestavování bezpečnostního listu: Bezpečnostní list výrobce, databáze Medis-Alarm

Změny oproti původní verzi: změny dle Nařízení Komise (ES) č. 453/2010

Tato verze nahrazuje verzi bezpečnostního listu ze dne: 1.11.2009

Bezpečnostní list obsahuje údaje potřebné pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí. Uvedené údaje odpovídají současnému stavu našich znalostí a zkušeností a jsou v souladu s předpisy platnými ke dni poslední revize. Informace a doporučení byly sestaveny dle poznatků našich a našich dodavatelů, s využitím výsledků publikovaných v odborné literatuře. Přesto údaje nemusí být zcela vyčerpávající a nemohou být považovány za záruku vhodnosti a použitelnosti výrobku pro konkrétní aplikaci a nejsou jakostní specifikací výrobku.